

02.11.20

Respons til den nyetablerede honoreringsaftale for billedkunstnere

UKK – Organisation for Kunstnere, Kuratorer og Kunstformidlere har sammen med Organisationen Danske museer (ODM), Billedkunstnernes Forbund (BKF) og Danske Billedkunstneres Fagforening (DBF) indgået en aftale om anbefalet minimumshonorering for kunstneres udstillinger på museer, gældende fra september 2020. UKK ser aftalen som et vigtigt skridt mod mere bæredygtige arbejdsvilkår for kunstfeltet i Danmark. Vi opfatter aftalen som et konkret værktøj for honorering og som et grundlag for at skabe større fælles forståelse for regulering af lønvilkår for kunstbranchen. Her fremstiller vi nogle af de muligheder vi ser for brug og videreudvikling af den.

Etablering af regelmæssige møder om lønvilkår mellem kunstfeltets parter

Vi foreslår at der planlægges regelmæssige møder mellem museernes og kunsthallernes organisationer, kunstneres organisationer og de finansielle beslutningstagere, hvor kunstneres og kurators økonomiske arbejdsvilkår drøftes.

Liste over institutioner der anvender aftalen

Da aftalen er så ny, er det i første omgang nødvendigt at udarbejde en liste over de aktører på kunstscenen, der har tilkendegivet, at de vil anvende aftalen. Aftalen er ikke bindende, og det er op til det enkelte udstillingssted, om den følges eller ej. En liste over hvilke institutioner der vælger at anvende aftalen vil både give et indtryk af aftalens implementering og motivere andre institutioner til at tilslutte sig aftalen. Den vil også gøre det mere overskueligt for kunstnere der påbegynder et nyt samarbejde med en kunstinstitution, at vide hvilken økonomi der kan forventes. Et eksempel på, hvordan et sådant overblik kan se ud, er den hollandske honoreringsmodel 'Kunstnenaars Honorarium'.

Overblik over aftalens brug

UKK mener, at det er afgørende, at vi i kunstbranchen går sammen om at danne et statistisk overblik over hvordan, og i hvilken udstrækning, aftalen bliver brugt. Vi foreslår, at der i fællesskab mellem kunstorganisationerne oprettes en procedure for, hvordan honorering i kunstfeltet dokumenteres, for at skabe gennemsigtighed for hvilke økonomiske processer der gør sig gældende:

Oprettelse af en uafhængig database

UKK foreslår at der skal indsamles relevante datasæt i forbindelse med honorering af kunstfeltet. Disse datasæt vil fremadrettet kunne anvendes som grundlag for statistiske undersøgelser, der vil kunne bidrage til, at give et mere helt og empirisk underbygget billede af, hvilken betydning indførelsen af honoreringsaftalen har for kunstneres levevej og ligestilling i forhold til social baggrund, etnicitet, køn og seksualitet..

Evaluering og justering af aftalen

De indsamlede data, og de statistikker der er udarbejdet på grundlag af dem, muliggør en effektiv intern evaluering af aftalen mellem de involverede parter. Vi finder det vigtigt, at anbefalingen evalueres og justeres hvert andet år, som det er indskrevet i aftalen. Her bør honorarerne hæves i forhold til inflation og leveomkostninger.

Undersøgelser af genstandsfeltet Undersøgelser kan bidrage med vinkler på hvordan honoreringsmodellen virker i praksis, og i kortlægningen af kunstfeltets økonomi. F.eks. er I DO ART Agency allerede nu igang med

at indsamle respons fra kunstnerne om modellen i en [spørgeskemaundersøgelse](#).

Flere aktører skal tilsluttes aftalen

Vi vil arbejde for at modellen videreudvikles, så også kunsthallerne, de selvorganiserede udstillingsplatforme, freelance kuratorer og kunstformidlere tilsluttes aftalen, og tager den i brug:

Samarbejde med Kunsthallerne

Vi håber at kunsthallerne vil tilslutte sig aftalen i dens nuværende form, eller i en fremtidig version. At få alle statsstøttede udstillingssteder med, er et oplagt første skridt. For nylig meldte Kunsthall Charlottenborg ud, at de støtter op om, og vil anvende aftalen. Derfor virker det ikke urealistisk at udarbejde en version af aftalen som flere kunsthaller vil kunne tilslutte sig.

Anerkendelse og inklusion af kuratorer og kunstformidlere

Vi skal medtage kuratorer og kunstformidlere i aftalen. De er væsentlige aktører i kunstnerisk videns-, produktions- og udstillingsarbejde, og et vigtigt bindeled mellem parterne i kunstfeltet. De fleste kuratorer og kunstformidlere har samme freelance- og kombinations-økonomi som kunstnere. Målet om at forbedre lønvilkårene i kunstfeltet må derfor også gælde for de kuratorer og kunstformidlere som ikke er fastansatte i kunstinstitutionerne.

Inklusion af de selvorganiserede udstillingsplatforme

Det selvorganiserede felt er en vigtig del af den danske kunstscene, som rummer essentiel information for videreudviklingen af en bredere aftale, som vil stabilisere økonomien for det samlede kunstfelt. For at få større indblik i det selvorganiserede felts diversitet og mange forskellige økonomiske aspekter er UKK bl.a. i dialog med den nyetablerede forening Offspace, der arbejder for at skabe mere synlighed omkring selvorganiserede udstillingssteders rolle på scenen. UKKs mål er på sigt at finde vej til en honoraraftale, som helt eller delvist vil inkludere det selvorganiserede felt. En aftale som skal forbedre de økonomiske arbejdsvilkår, uden at lukke ned for det eksperimenterende kunstfelt.

Honoreringsaftalen kan findes [her](#). Aftalen gælder for danske og udenlandske kunstnere som udstiller på danske museer. Modellen er baseret på udstillingsstedernes årlige besøgstal. Sætserne er minimumsbeløb og dækker ikke ny-produktion af værker. Vi ser frem til processen og nye perspektiver som aftalen åbner op for i udviklingen af et velfungerende kunstfelt.